הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שב

מִן (ג) הָאָבָק שֶׁעָלָיו אִם מַקְפִּיד עָלָיו, (ו) וְטוֹב *לֶחֱשׁ לִדְבָרָיו (רש"י (קמו. ד"ה המנפר) ואור זרוע (מ"נ סי' פפ)). אֲבָל (ז) מֻתָּר לְהָסִיר (ל) הַנּוֹצוֹת מִן הַבֶּגֶד בְּשַׁבָּת (אור זרוע (שם)). *וְעַיִן לְקַמָּן סִימָן של"ז (ס"ג): **ב** (ח) *[ג]הַלּוֹקֵט יְבוּלוֹת שֶׁעַל גַּבֵּי בְּגָדִים, [ד]כְּגוֹן אֵלּוּ הַיְבוּלוֹת שֶׁבִּכְלֵי הַצֶּמֶר הַנִּשְׁאָרִים בָּהֶם מִן הָאֲרִיגָה, חַיָּב (ט) מִשּׁוּם מַכֶּה בְּפַטִּישׁ. (י) וְהוּא (ה) שֶׁיַּקְפִּיד עֲלֵיהֶם, [ה]אֲבָל אִם הִסִּירָם דֶּרֶךְ עֵסֶק, (יא) פָּטוּר: **ג** [ו]מְקַפְּלִים כֵּלִים בְּשַׁבָּת (יב) לְצֹרֶךְ שַׁבָּת (יג) לְלָקְטָם בּוֹ (ו) [ז] בַּיּוֹם, וְדַוְקָא (יד) בְּאָדָם (אֶחָד), וּבַחֲדָשִׁים שֶׁעֲדַיִן (טו) לֹא נִתְכַּבְּסוּ, (טז) וּלְבָנִים, (יז) וְאֵין לוֹ לְהַחֲלִיף. וְאִם חָסֵר אֶחָד מֵאֵלּוּ הַתְּנָאִים, אָסוּר. [ז]וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר דְּלָקְפְלוֹ שָׁלֵא

ג שם ע"ה (ע"ב).
ד לשון הרמב"ם בְּפֶרֶק (ר') [ו] (ה"י"ח).
ה שם לְפָרוּשׁוֹ בְּגֹמֶרָא. ו שם קי"ג (ע"א). ז מָרְדְּכִי שָׁם (פסי"ו סי' שפח) וְעוֹד כָּתַב הַבַּיִת יוֹסֵף (ד"ה בקפלין)

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ג [ו] **בַּיּוֹם.** עַיִן בְּאֵר הֵיטֵב (סק"ו). וְעַיִן בְּמַחֲזִיק בְּרָכָה (סק"ב), דְּאַף אִם מְדוֹר הַמְּטוֹת בֵּין שְׁנֵי בָּתִּים, וּבָאִים מִבַּיִת שֶׁאוֹכְלִים בּוֹ לְבַיִת שֶׁיּוֹשְׁבִים בּוֹ, שְׁרֵי לְהַצִּיעַ בְּחַדְר (שֶׁאוֹכְלִים) אֲבָרְהָם (סק"ד): **ב** (ה) שֶׁיַּקְפִּיד עֲלֵיהֶם. פֵּרוּשׁ שֶׁמְּסִירָם בְּכַוָּנָה כְּדֵי לִיפּוֹת הַבֶּגֶד. בֵּית יוֹסֵף (ד"ה הנוטל). וְקָסָמִים הַנִּשְׁאָרִים מֵהָאֲרִיגָה, דִּיָּנִן כִּיְבָלָת, טוּר. וּבְסַפָּר הַזִּכָּרוֹנוֹת (זכרון ט, מכה בפטיש) כָּתַב, אֲפִלּוּ אֵינוֹ מַקְפִּיד אָסוּר. יֵשׁ לוֹ זֶרַע פִּשְׁתָּן אוֹ [חַיֵּי אָדָם (ח"ב כלל כב ס"ט)]. [ז]עַיִן שָׁם עוד שְׁקוֹרִין בְּאַרְשׁ"ט אוֹ מַאטָאלְקְ"ע שֶׁצְּנִיעוּת דַּעְתִּי בְּרוּרָה: שִׁבְּתָב לְלַאֲחַר יָד. אַךְ לְכַתְּחִלָּה בְּוַדַּאי צָנוּן לִיזָּהֵר שֶׁלֹּא לְבַא לִזְמֹן, וּכְמוֹ שְׁכָּתַבְנוּ בְּמַשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ו): * וְעַיִן לְקַמָּן סִימָן ש"ל. רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּאֲפִלּוּ בְּאֹפֶן הַמֻּתָּר לְהָסִיר מִמֶּנּוּ הָאָבָק, כְּגוֹן בְּבֶגֶד יָשָׁן אוֹ אֵינוֹ מַקְפִּיד, אוֹ בְּעִנְיַן הַסָּרַת הַנּוֹצוֹת שֶׁמַּזִּיר כֵּאן בְּכָל גַּוְנֵי, מִכָּל מָקוֹם אָסוּר לְהַסִּירָם עַל יְדֵי מְכַבְּדַת הָעֲשׁוּיָה מִקַּסָּמִים דַּקִּים, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִשְׁבְּרוּ [מַאמַר מָרְדְּכַי (ס"ק ד)]. וְכָתַב בְּסֵפֶר תִּפְאֶרֶת יִשְׂרָאֵל (כלכלת שבת המלבן), דְּכֹהֲיוֹם נָהֲגוּ לֵאָסֹר אֲפִלּוּ עַל יְדֵי מְכַבְּדַת הָעֲשׂוּיָה מִשְּׂעוֹרוֹת, וְכֵן כָּתַב בְּיֵצֶרֶת הַדֶּבָשׁ עַיֵּן שָׁם הַטַּעַם, וְאֵינוֹ מֻתָּר אֶלָּא בְּיָד: **ב** * הַלּוֹקֵט יְבוּלוֹת. הַפְּרִי מְגַדִּים (מש"ז סק"ב) נִסְתַּפֵּק אִי דַּוְקָא כְּשֶׁלּוֹקֵט כָּל הַיְבוּלוֹת שֶׁיֵּשׁ שָׁם, אוֹ אֲפִלּוּ בְּיָבְלָת אֶחָד חַיִּב אַף שֶׁנִּשְׁאַר שָׁם עוֹד, וְנִרְאֶה לִי לְהָבִיא רְאָיָה מִמַּה דְּאִיתָא בַּגְּמָרָא פָּרָק הַבּוֹנֶה (קנ:) הַצָּר בִּכְלֵי צוּרָה כָּל שֶׁהוּא חַיָּב, וְהַחַיּוּב הוּא מִשּׁוּם מַכֶּה בְּפַטִּישׁ, כַּמְבאָר בְּפֶרֶק כְּלָל גְּדוֹל דַּף ע"ה עַמּוּד ב', וְכֵן הוּא בְּרַמְבַּ"ם פֶּרֶק י' (הט"ז) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, הַצָּר אֲפִלּוּ מִקְצַת הַצּוּרָה פָּטוּר אֶלָּא בְּמִתְעַסֵּק. כָּתַב הָרַמְבַּ"ם (פ"י הי"ח) הַמְנַעֵר טָלִית חֲדָשָׁה שְׁחָרָה כְּדֵי לְנַאוֹתָהּ וּלְהַסִּיר הַצְּהוּב הַלָּבָן הַנִּתְלֶה בָּהּ, כְּדֶרֶךְ שֶׁהָאֻמָּנִין עוֹשִׂין, חַיָּב מִשּׁוּם מַכֶּה בְּפַטִּישׁ, וְאִם אֵינוֹ מַקְפִּיד, מֻתָּר, עַד כָּאן דְּבָרָיו. וּפֵרוּשׁ מַקְפִּיד לְעִנְיָן זֶה גַּם כֵּן (יט) כֹּל שֶׁכַּוָּנָתוֹ כְּדֵי לְיַפּוֹת, וּכְמוֹ לְעִנְיָן יְבוּלָת: (יא) **פָּטוּר.** בְּסֵפֶר הַזִּכָּרוֹנוֹת (זכרון ט, מכה בפטיש) כָּתַב דְּאָסוּר יֵשׁ בָּזֶה. כְּתוּב בְּהַלָּכוֹת גְּדוֹלוֹת (סי' ז פכ"ג) יָשַׁב לוֹ זֶרַע פִּשְׁתָּן אוֹ תַּבְשִׁיל עַל כְּסוּתוֹ, מֻתָּר לְקַלְּפוֹ. (יג) [א]וְנִרְאֶה דְּאִם הוּא בֶּגֶד חָדָשׁ וְשָׁחֹר, אֵינוֹ מֻתָּר לְקַלְּפוֹ רַק בְּאֵינוֹ מַקְפִּיד, וְאִם הוּא לַח, מְקַנְּחוֹ בִּסְמַרְטוּט וּכְדִלְקַמָּן (ס"ט): **ג** (יב) לְצֹרֶךְ שַׁבָּת. דְּאִם אֵין מְקַפְּלִים, רְגִילִים שְׁמִתְקַמְּטִים: (יג) לְלָקְטָם בּוֹ בַּיּוֹם. וְלָכֵן (יד) אָסוּר לְקַפֵּל הַטָּלִית, אַף עַל פִּי שְׁמְצוּת צִיצִית כָּל הַיּוֹם וְיָכוֹל לְהִתְעַטֵּף בּוֹ, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שְׁאֵין בְּדַעְתּוֹ לְהִתְעַטֵּף בּוֹ, מִכָּל מָקוֹם שָׁנֶהֱגוּ לְהִתְעַטֵּף בְּטָלִיתוֹת בְּמִנְחָה: (יד) בְּאָדָם אֶחָד. אֲבָל לֹא בִּשְׁנֵי בְּנֵי אָדָם, [ב]מִשּׁוּם דִּבְשָׁנַיִם מִתְפַּשְׁטִין הַקְּמָטִים וְנִרְאֶה כִּמְתֻקָּן מָנָא, (טו) וְאִם לֹא נִתְכַּבְּסוּ לְפִי שֶׁכֹּל שֶׁלֹּא נִתְכַּבְּסוּ הֵם קָשִׁים וְאֵין מְמַהֲרִין לְקַמּוֹט, וְאֵין חָשׁוּב הַקִּפּוּל תִּקּוּן כָּל כָּךְ עַד שֶׁיִּהְיֶה נִרְאֶה כִּמְתֻקָּן מָנָא: (טז) וּלְבָנִים. דִּכְצִבְעִים הַקִּפּוּל מְתֻקָּן יוֹתֵר: (יז) וְאֵין לוֹ לְהַחֲלִיף. אֲבָל אִם יֵשׁ לוֹ לְהַחֲלִיף (יז) בְּגֶד אַחֵר לְשַׁבָּת, מִן הַצְּהוּב הַלָּבָן הַנִּתְלֶה בָּהּ, גַּם בָּזֶה כֵּן. וְהִנֵּה הַדִּין דִּלְנַעֵר וּלְהַסָּרִיס מִן הַקּוֹצִים דְּמֻתָּר, הָעָתִּיקוּ הָרַמְבַּ"ם (פכ"ב הכ"ח) גַּם כֵּן, אַף דְּשָׁם נִכְנָסִין בְּתוֹךְ עֹמֶק הַבֶּגֶד, וְלֹא חִלְקוּ כְּלָל אִם הַבֶּגֶד חָדָשׁ אוֹ לֹא, וְעַל כָּרְחֵךְ דָּזֶה אֵינוֹ בִּכְלָל תִּקּוּן מָנָא, וְכָל שֶׁכֵּן בָּזֶה שֶׁהַנּוֹצוֹת עוֹמְדִים מִלְּמַעְלָה, וְהַאי דְּצָהוּב לָבָן הַנִּתְלֶה בְּבֶגֶד בְּעֵת חִדּוּשׁוֹ שֶׁמְּנַעֲרוֹ כְּדֵי לְיַפּוֹת הַבֶּגֶד שֶׁאנִי, שֶׁהוּא מְלַאכָה שֶׁהָאֻמָּנִין עוֹשִׂין אוֹתָהּ בְּעֵת גְּמִרָתוֹ, וְהִיא מְלַאכָה חֲשׁוּבָה. וְכֵן מוֹרֶה לְשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם (פ"י הי"ח) שֶׁכָּתַב עַל זֶה כְּמוֹ שֶׁהָאֻמָּנִין עוֹשִׂין: **ב** (י) רַשִׁ"י (עה: ד"ה דשקיל) וְטוּר: (יא) בֵּית יוֹסֵף (ד"ה הנוטל) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה) וְהַגְּרַ"א, דְּלֹא כְּטַ"ז (סק"ב), שֶׁכָּלַם פֵּרְשׁוּ שֶׁכְּוַנַּת הָרַמְבַּ"ם (שם) הוּא כֵּן. **וּמִכָּל מָקוֹם בְּעִקַּר הַדִּין לֹא נוֹהֲגִין לְבָרֵר, כִּי בְּאוֹר זָרוּעַ** (ח"ב סי' פא) **וּבִרְבָבוֹ יְרוּחָם** (נתיב יב חלק יד) **רְאִיתִי שֶׁהַעְתִּיקוּ לְעִנְיָן זֶה גַּם כֵּן כְּהַשּׁוּר, דְּתָלוּי בְּאִם הָיָה נִמְנָע מִלְּלַבְּשׁוֹ מֵחֲמַת זֶה:** (יב) כֵּן כָּתַב הַגְּרַ"א בְּבֵאוּרוֹ. וְאֵף לְדַעַת הַבַּיִת יוֹסֵף (שם) שֶׁמִּסְתַּפֵּק בָּזֶה, מִכָּל מָקוֹם לְכַתְּחִלָּה בְּוַדַּאי יֵשׁ לְהַחְמִיר, דְּהוּא סָפֵק דְּאוֹרַיְיתָא: (יג) עַיִן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה עליה) שֶׁבָּאַרְתִּי דָּבָר זֶה: **ג** (יד) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ח): (טו) אֲלִיָּה רַבָּה (סק"ח): (טז) דִּבְבָגֶד חָל לֹא מִקָּרֵי יֵשׁ לוֹ לְהַחֲלִיף, וּרְאִיָּה (סק"ז) בְּשֵׁם הַיְרוּשַׁלְמִי (פט"ו ה"ג): (יז) וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר דְּלָקְפְלוֹ שָׁלֵא קַמִּטְיו בְּתִקּוּן הַמֻּתָּר לְשָׁאר בְּגָדִים וְהַתִּיר בְּכָל גַּוְנִי. **ב]** וּבְשו"ע הָרַב (ס"ג) לֹא חִילֵק בֵּין בֶּגֶד חָדָשׁ לְשָׁאר בְּגָדִים כְּלָל, וְכֵן כְּתַב טַעַם אַחֵר, שֶׁכְּשֶׁשִּׁים מְקַפְּלִים הֵם מִפְּשִׁיטִים קְמָטִיו בִּידֵיהֶם בְּקִיפּוּלָם, וְנִרְאִין כְּמִתְקָנִים כְּלִים בְּשַׁבָּת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁאָחַד מִתְקָנִים מְפַשִּׁיטִים הַקְּמָטִים מֵאֵילֵיהֶם.

בַּאֵר הַגֹּלָה

כְּדְמוּכַח בְּדִבְרֵי מֹשֶׁה (סי' שלו אות א), וּבְאֹפֶן דְּשָׁרֵי, כְּגוֹן בְּיָשֵׁן אוֹ בְּאֵינוֹ קָפֵיד, אֲבָל לֹא לְשַׁפְשֵׁף לְהָסִיר בְּזֶה הַכְּתָמִים, דְּזֶה אָסוּר אֲפִלּוּ בְּיָד כְּמוֹ בְּכַסְפּוֹסֵי סוֹדָרָא, וְכָל שֶׁכֵּן בִּכְלִי. כֵּן נִרְאֶה לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי בְּרוּרָה:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(ו) **וְטוֹב וְכוּ'.** עַיִן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ג) שֶׁכָּתַב דְּמִדִּינָא יֵשׁ אִסּוּר בָּזֶה, כִּי (ז) הָרַבֵּה רִאשׁוֹנִים סוֹבְרִין כְּשִׁיטַת רַשִׁ"י, עַיֵּן שָׁם. וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה דְּיֵשׁ לִסְמֹךְ עַל דַּעָה רִאשׁוֹנָה, לְהָקֵל עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי, וּבִכְרָט דְּאִיכָּא לְפָעָמִים מְשׁוּם כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת בָּזֶה. וְטוֹב לְזַהֵר כְּשֶׁבָּא שַׁחֲרִית בְּשַׁבָּת לְבֵית הַמִּדְרָשׁ לְהָנִיחַ כּוֹבָעוֹ וּבְגָדָיו בְּמָקוֹם שָׁמוּר, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִפְּלוּ לָאָרֶץ וְיַעֲלוּ אָבָק עֲלֵיהֶם, וְיָבֹא לְחַלּוֹל שַׁבָּת: (ז) **מֻתָּר לְהָסִיר וְכוּ'.** שֶׁאֵין זֶה דּוֹמֶה לִלְבּוּן, (מ) שֶׁאֵין הַנּוֹצוֹת תְּחוּבִין בְּתוֹכוֹ כְּמוֹ הַמַּיִם וְהָעֵפָר אֶלָּא עוֹמְדִין מִלְּמַעְלָה, (ט) וְלָכֵן מֻתָּר אֲפִלּוּ בְּחָדָשׁ וּמַקְפִּיד עֲלָיו: **ב** (ח) **הַלּוֹקֵט יְבוּלוֹת.** לְשׁוֹן יְבָלַת שֶׁפְּרוּשׁוֹ גַּבְשׁוּשִׁית, וְהוּא הַדִּין קַשִּׁין וְקַסָּמִין דַּקִּין שֶׁנֶּאֱרְגוּ בַּבֶּגֶד בְּלֵי מְתַכְּוִין, (י) דִּינָן כִּיבָלַת. כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים, דְּהוּא הַדִּין דְּאָסוּר לְהָסִיר הַשָּׂלָל [שָׁקוֹרִין שְׁטְרִיגִינוֹאנְ"ע] שֶׁעוֹשִׂין הַחַיָּטִים בְּתוֹחֶלֶת הַתְּפִירָה כְּדֵי לְחַבֵּר הַחוּתוֹכִים, וְאֶפְשָׁר דְּחִיּוּב נַמִּי יֵשׁ בָּזֶה, שֶׁדֶּרֶךְ הָאֻמָּנִין לְהָסִיר בְּעֵת גְּמַר מְלָאכָה: (ט) **מִשּׁוּם מַכֶּה בְּפַטִּישׁ.** כָּל הָעוֹשֶׂה דָּבָר שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִגְמַר הַמְּלָאכָה, חַיָּב מִשּׁוּם מַכֶּה בְּפַטִּישׁ, שֶׁכֵּן דֶּרֶךְ הָאֻמָּן לְהַכּוֹת בְּפַטִּישׁ עַל הַכְּלִי אַחַר שֶׁגִּמְרָה לְהַשָּׁווֹת עַקְמִימוּתָהּ: (י) **וְהוּא שֶׁיַּקְפִּיד עֲלֵיהֶם.** פֵּרוּשׁ (יא) שֶׁמְּסִירָם בְּכַוָּנָה כְּדֵי לְיַפּוֹת הַבֶּגֶד, וְלֹא כְּמִתְעַסֵּק, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הָיָה נִמְנָע מִלַּעֲשׂוֹת אִם לֹא הָיָה מְסִירָם, חַיָּב, מְשׁוּם דְּהַדְּהָכָא הָוֵי מְלָאכָה טְפֵי מֵהַאי דְּסָעִיף א', וְלָכֵן אֵינוֹ עוֹשִׂין, חַיָּב מִשּׁוּם מַכֶּה בְּפַטִּישׁ, וְאִם אֵינוֹ מַקְפִּיד, מֻתָּר, עַד כָּאן דִּבְרָיו. וּפֵרוּשׁ מַקְפִּיד לְעִנְיָן זֶה גַּם כֵּן (יב) כֹּל שֶׁכַּוָּנָתוֹ כְּדֵי לְיַפּוֹת, וּכְמוֹ לְעִנְיָן יְבוּלָת: (יא) **פָּטוּר.** בְּסֵפֶר הַזִּכָּרוֹנוֹת (זכרון ט, מכה בפטיש) כָּתַב דְּאָסוּר יֵשׁ בָּזֶה. כְּתוּב בְּהַלָּכוֹת גְּדוֹלוֹת (סי' ז פכ"ג) יָשַׁב לוֹ זֶרַע פִּשְׁתָּן אוֹ תַּבְשִׁיל עַל כְּסוּתוֹ, מֻתָּר לְקַלְּפוֹ. (יג) [א]וְנִרְאֶה דְּאִם הוּא בֶּגֶד חָדָשׁ וְשָׁחֹר, אֵינוֹ מֻתָּר לְקַלְּפוֹ רַק בְּאֵינוֹ מַקְפִּיד, וְאִם הוּא לַח, מְקַנְּחוֹ בִּסְמַרְטוּט וּכְדִלְקַמָּן (ס"ט): **ג** (יב) לְצֹרֶךְ שַׁבָּת. דְּאִם אֵין מְקַפְּלִים, רְגִילִים שְׁמִתְקַמְּטִים: (יג) לְלָקְטָם בּוֹ בַּיּוֹם. וְלָכֵן (יד) אָסוּר לְקַפֵּל הַטָּלִית, אַף עַל פִּי שְׁמְצוּת צִיצִית כָּל הַיּוֹם וְיָכוֹל לְהִתְעַטֵּף בּוֹ, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שְׁאֵין בְּדַעְתּוֹ לְהִתְעַטֵּף בּוֹ, מִכָּל מָקוֹם שָׁנֶהֱגוּ לְהִתְעַטֵּף בְּטָלִיתוֹת בְּמִנְחָה: (יד) בְּאָדָם אֶחָד. אֲבָל לֹא בִּשְׁנֵי בְּנֵי אָדָם, [ב]מִשּׁוּם דִּבְשָׁנַיִם מִתְפַּשְׁטִין הַקְּמָטִים וְנִרְאֶה כִּמְתֻקָּן מָנָא, (טו) וְאִם לֹא נִתְכַּבְּסוּ עַל הַסַּפְסָל דִּינוֹ כְּמִקַּפֵּל בְּשִׁנַּיִם: (טו) לֹא נִתְכַּבְּסוּ. לְפִי שֶׁכֹּל שֶׁלֹּא נִתְכַּבְּסוּ הֵם קָשִׁים וְאֵין מְמַהֲרִין לְקַמּוֹט, וְאֵין חָשׁוּב הַקִּפּוּל תִּקּוּן כָּל כָּךְ עַד שֶׁיִּהְיֶה נִרְאֶה כִּמְתֻקָּן מָנָא: (טז) וּלְבָנִים. דִּכְצִבְעִים הַקִּפּוּל מְתֻקָּן יוֹתֵר: (יז) וְאֵין לוֹ לְהַחֲלִיף. אֲבָל אִם יֵשׁ לוֹ לְהַחֲלִיף (יז) בְּגֶד אַחֵר לְשַׁבָּת, מִן הַצְּהוּב הַלָּבָן הַנִּתְלֶה בָּהּ, גַּם בָּזֶה כֵּן. וְהִנֵּה הַדִּין דִּלְנַעֵר וּלְהַסָּרִיס מִן הַקּוֹצִים דְּמֻתָּר, הָעָתִּיקוּ הָרַמְבַּ"ם (פכ"ב הכ"ח) גַּם כֵּן, אַף דְּשָׁם נִכְנָסִין בְּתוֹךְ עֹמֶק הַבֶּגֶד, וְלֹא חִלְקוּ כְּלָל אִם הַבֶּגֶד חָדָשׁ אוֹ לֹא, וְעַל כָּרְחֵךְ דָּזֶה אֵינוֹ בִּכְלָל תִּקּוּן מָנָא, וְכָל שֶׁכֵּן בָּזֶה שֶׁהַנּוֹצוֹת עוֹמְדִים מִלְּמַעְלָה, וְהַאי דְּצָהוּב לָבָן הַנִּתְלֶה בְּבֶגֶד בְּעֵת חִדּוּשׁוֹ שֶׁמְּנַעֲרוֹ כְּדֵי לְיַפּוֹת הַבֶּגֶד שֶׁאנִי, שֶׁהוּא מְלַאכָה שֶׁהָאֻמָּנִין עוֹשִׂין אוֹתָהּ בְּעֵת גְּמִרָתוֹ, וְהִיא מְלַאכָה חֲשׁוּבָה. וְכֵן מוֹרֶה לְשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם (פ"י הי"ח) שֶׁכָּתַב עַל זֶה כְּמוֹ שֶׁהָאֻמָּנִין עוֹשִׂין: **ב** (י) רַשִׁ"י (עה: ד"ה דשקיל) וְטוּר: (יא) בֵּית יוֹסֵף (ד"ה הנוטל) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה) וְהַגְּרַ"א, דְּלֹא כְּטַ"ז (סק"ב), שֶׁכָּלַם פֵּרְשׁוּ שֶׁכְּוַנַּת הָרַמְבַּ"ם (שם) הוּא כֵּן. **וּמִכָּל מָקוֹם בְּעִקַּר הַדִּין לֹא נוֹהֲגִין לְבָרֵר, כִּי בְּאוֹר זָרוּעַ** (ח"ב סי' פא) **וּבִרְבָבוֹ יְרוּחָם** (נתיב יב חלק יד) **רְאִיתִי שֶׁהַעְתִּיקוּ לְעִנְיָן זֶה גַּם כֵּן כְּהַשּׁוּר, דְּתָלוּי בְּאִם הָיָה נִמְנָע מִלְּלַבְּשׁוֹ מֵחֲמַת זֶה:** (יב) כֵּן כָּתַב הַגְּרַ"א בְּבֵאוּרוֹ. וְאֵף לְדַעַת הַבַּיִת יוֹסֵף (שם) שֶׁמִּסְתַּפֵּק בָּזֶה, מִכָּל מָקוֹם לְכַתְּחִלָּה בְּוַדַּאי יֵשׁ לְהַחְמִיר, דְּהוּא סָפֵק דְּאוֹרַיְיתָא: (יג) עַיִן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה עליה) שֶׁבָּאַרְתִּי דָּבָר זֶה: **ג** (יד) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ח): (טו) אֲלִיָּה רַבָּה (סק"ח): (טז) דִּבְבָגֶד חָל לֹא מִקָּרֵי יֵשׁ לוֹ לְהַחֲלִיף, וּרְאִיָּה (סק"ז) בְּשֵׁם הַיְרוּשַׁלְמִי (פט"ו ה"ג): (יז) וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר דְּלָקְפְלוֹ שָׁלֵא קַמִּטְיו בְּתִקּוּן הַמֻּתָּר לְשָׁאר בְּגָדִים וְהַתִּיר בְּכָל גַּוְנִי. **ב]** וּבְשו"ע הָרַב (ס"ג) לֹא חִילֵק בֵּין בֶּגֶד חָדָשׁ לְשָׁאר בְּגָדִים כְּלָל, וְכֵן כְּתַב טַעַם אַחֵר, שֶׁכְּשֶׁשִּׁים מְקַפְּלִים הֵם מִפְּשִׁיטִים קְמָטִיו בִּידֵיהֶם בְּקִיפּוּלָם, וְנִרְאִין כְּמִתְקָנִים כְּלִים בְּשַׁבָּת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁאָחַד מִתְקָנִים מְפַשִּׁיטִים הַקְּמָטִים מֵאֵילֵיהֶם.

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ו) הַסֵּפֶר יְרָאִים לְהָרֵב אֶלְיעֶזֶר מִמֵּיץ (סי' רעד) וְסֵפֶר הַתְּרוּמָה (סי' תנד) וְשִׁבְּלֵי לֶקֶט (סי' קט), עַיֵּן שָׁם. וְדַע, דִּבְסַמַּ"ג (לאוין סה) כָּתַב שֶׁגַּם הָרַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל פֵּרַשׁ כֵּרְשַׁ"י. וְהֶבְיאוֹ הַב"ח (ס"א), וְזֶה שֶׁהֵבִיא הַתּוֹסָפוֹת (קפ"ו ד"ה המנער) שֶׁרַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל פֵּרַשׁ כְּמְנַעֲרוֹ מִן הַשֵּׁל דּוֹקָא, כָּתוּב שָׁם בְּסַמַּ"ג בְּשֵׁם רַבֵּנוּ תָּם, וְכֵן מָצָאתִי בְּפֵרוּשׁ רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל (שם ד"ה אמר) שֶׁלְּפָנֵינוּ [שֶׁיָּצָא כְּעֵת מֵחָדָשׁ בְּעֻזָּרַת ה', יִתְבָּרַךְ] שֶׁכָּתוּב שָׁם בְּהַדְיָא שֶׁנִּעְוַר הוּא מִן הֶעָפָר, וְצָרִיךְ לוֹמַר דְּטָעוּת סוֹפֵר נָפַל בְּדִבּוּרוֹ שֶׁהַחֲלִיפוּ רַבֵּנוּ תָּם בְּרַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל. וְעַל מַה דְּאִיתָא בְּגֹמֶרָא חֲזָא דְּאִיבָּא טַלָּא עֲלֵה, מִשְׁמַע שֶׁהוּא מְפֹרָשׁ דְּבַר טִנּוּף, וְכֵן רְאִיתִי בְּחִדּוּשֵׁי הָרַ"ן (שם ד"ה הוא דאיבא) וּבְמָאִירִי (שם ד"ה המנער) שֶׁיֵּשׁ מְפָרְשִׁים שֶׁפֵּרְשׁוּ כֵּן: (ס) לִבּוּשׁ (ס"א): (ע) עַיִן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד) שֶׁהֵבִיא בְּשֵׁם סֵפֶר הַזִּכָּרוֹנוֹת (זכרון ט מלבן) שֶׁחֹשֶׁשׁ בָּזֶה לְאִסּוּר, דְּחָשְׁבוּ נְעוּר מִן הָאָבָק. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרַ"א שֶׁנִּרְאֶה שֶׁמִּסְכִּים לְדַעַת הָרַמְ"א לְהָתִּירָא, וּרְאָיָה מֵהוֹשְׁלְמִי (פ"י ה"ב), וְהוֹכִיחַ שָׁגַם רַשִׁ"י (ד"ה אלא) סוֹבֵר כֵּן, וְעַל כֵּן סְתָמִתִּי לְהָקֵל, וְהִנֵּה רְאִיַת הַגְּרַ"א מִירוּשַׁלְמִי מְצָאתִי בְּאוֹר זָרוּעַ (ח"ב סי' פא) שְׁנִדְפַּס מִקָּרוֹב, וּבְשֶׁמֶת אָדָם (ח"ב כלל מד סק"י) רְאִיתִי שְׁמַּחְמִיר בְּמִנְעַר חָדָשׁ וְשָׁחֹר הָרַמְ"א שֶׁהֶעְתִּיקוּ לְהָתִּר, וְהַלֹּא לְדַעַת הָרַמְבַּ"ם (פ"י הי"ח) שְׁמַּחְמִיר בְּמִנְעַר חָדָשׁ וְשָׁחֹר

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבְשו"ע הָרַב (ס"ג) לֹא חִילֵק בֵּין בֶּגֶד חָדָשׁ לְשָׁאר בְּגָדִים וְהַתִּיר בְּכָל גַּוְנִי. **ב]** וּבְשו"ע הָרַב (ס"ט) כָּתַב טַעַם אַחֵר, שֶׁכְּשֶׁשִּׁים מְקַפְּלִים הֵם מִפְּשִׁיטִים קְמָטִיו בִּידֵיהֶם בְּקִיפּוּלָם, וְנִרְאִין כְּמִתְקָנִים כְּלִים בְּשַׁבָּת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁאָחַד מִתְקָנִים מְפַשִּׁיטִים הַקְּמָטִים מֵאֵילֵיהֶם.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

כְּסֵדֶר קְפוּלוֹ הָרִאשׁוֹן (יח) מַתָּר בְּכָל עִנְיָן, (יט) וְנִרְאִין דְּבָרָיו: **ד** [ח]מְכַבֵּשׁ (הוּא כְּלֵי שְׁכּוֹבְשִׁין בּוֹ בְּנָדִים אַחַר הַכְּבִיסָה, וְהֵם שְׁתֵּי לוּחוֹת זֶה עַל זֶה וְהַבְּגָדִים בֵּינֵיהֶם) שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת, מַתִּירִין אוֹתוֹ לְטַל מִמֶּנּוּ בְּגָדִים (כ) לִצְרֹךְ הַשַּׁבָּת. (ו) וְשֶׁל אֻמָּן אָסוּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא תָּחוּב (כא) בְּחֻזְקָה, וַהֲתָרָתוֹ דּוֹמָה לְסְתִירָה: **ה** [ט]חָלוּק לְאַחַר כְּבִיסָה הוּא מִתְקַשֶּׁה וּמְשַׁשְּׁפִים אוֹתוֹ בַּיָּדַיִם לְרַכְּכוֹ, (כב) מֻתָּר לַעֲשׂוֹתוֹ בְּשַׁבָּת, שֶׁאֵינוֹ מִתְכַּוֵּן אֶלָּא לְרַכְּכוֹ, (כג) * אֲבָל סוֹדָר אָסוּר, (כד) מִפְּנֵי שֶׁמִּתְכַּוֵּן לְצַחְצְחוֹ וְהָוֵי כְּמוֹלֵבֵן. הַגָּהָ: (כה) וְכוֹבָעִים * וּשְׂאָר (מ) כְּלֵי פִּשְׁתָּן * דִּינָן כְּסוֹדָר (בית יוסף (ד"ה מלוק) בשם שבלי לקט (סי' קט)): **ו** [י]טִיט שֶׁעַל רַגְלוֹ (כו) * (או עַל מְנָעָלָיו) (בית יוסף (ד"ה טיט) ורבינו ירוחם חלק י"ג (נתיב יב מ"ג)), [יא]מְקַנְּחוֹ בַּכֹּתֶל, אֲבָל לֹא בְּקַרְקַע, דְּילְמָא אָתֵי לְאַשְׁווּיֵי גֻּמּוֹת. [יב]וְיֵשׁ מִי כֵּלִים, גְּזֵרָה שְׁמָא יָבֹא לְהַזִּירוֹ. וְהָרַמְבַּ"ם (פכ"ו ה"י) פֵּרֵשׁ מִשּׁוּם שֶׁהוּא מַקְצַת מְחָמַת הַסְּרוֹן כִּיס וְאָסוּר לְטַלְטְלוֹ: **ה** (מ) **כְּלֵי פִּשְׁתָּן.** אָסוּר לְהַעֲמִיד הָעֲנָק שֶׁבְּצַוָּאר שְׁקוּרִין קַאלְנִי"ר עַל עֲצִים הָעֲשׂוּיִם לְכָךְ, כְּמוֹ שֶׁבַּחֲבִית סִימָן תקמ"א סָעִיף ג' (סק"י) וְסוֹף סִימָן תקי"ט (סק"ו), עַיֵּן שָׁם. [יג]וְכֵן מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ח) מִנְהַג הָעוֹלָם לְכַסְכְּסָן

(סי' ואלו קשרים סי' קלא): **ד** (ו) **וְשֶׁל אֻמָּן.** וַאֲפִלּוּ הָיָה מֻתָּר מֵעֶרֶב שַׁבָּת אָסוּר לִשְׁמֹט

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(יח) אַף עַל פִּי שֶׁאֵין יָפֶה כָּזֶה, לֹא הִתִּירוּ לוֹ לְקַפְּלוֹ. וְכָל שֶׁכֵּן אִם אֵין דַּעְתּוֹ לְלִבֵּשׁ כְּלָל בּוֹ בְּיוֹם דְּאָסוּר, וְכֵנ"ל בְּסָעִיף קָטָן י"ג. וּמִכָּל מָקוֹם בְּיוֹם טוֹב שָׁחָל בְּעֶרֶב שַׁבָּת, מֻתָּר לְקַפֵּל טַלִּיתוֹ כְּשֶׁפּוֹשְׁטוֹ אִם הִיא חֲדָשָׁה וּלְבָנָה, אַף שֶׁאֵין דַּעְתּוֹ לְלָבְשׁוֹ בּוֹ בַּיּוֹם, [ג]וְהֵינוּ כְּשֶׁעָשָׂה עֲרוּבֵי חֲבַשְׁילִין, דְּאִי לָאו הָכִי הֲרֵי אָסוּר לוֹ לְהָכִין לְצֹרֶךְ מָחָר, כֵּן כָּתַב בְּאֵלְיָה רַבָּה (סק"ח). אֲבָל בְּחַדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר הוֹכִיחַ דְּאַף בְּלֹא הִנִּיחַ עֲרוּבֵי חֲבַשְׁילִין שָׁרֵי אִם הִיא סְמוּכָה לְשַׁבָּת: (יח) **מֻתָּר בְּכָל עִנְיָן.** שֶׁאֵין לְקַפֵּל זֶה שׁוּם קִיפּוּל, (יט) וְאֵין כָּאן מְתַקֵּן כְּלָל, וּלְפִיכָךְ מֻתָּר אֲפִלּוּ אֵין בּוֹ אֶחָד מֵאֵלּוּ הָאֲרָבָּעָה פְּרָטִים, (כ) וַאֲפִלּוּ אֵין דַּעְתּוֹ לְלָבְשׁוֹ בּוֹ בְּיוֹם: (יט) **וְנִרְאִין דְּבָרָיו.** וְכֵן סָתְמוּ הָאַחֲרוֹנִים לְדִינָא. וּמִכָּל מָקוֹם מִי שָׁרוֹצֶה לְהַחְמִיר עַל עַצְמוֹ (כא) שֶׁלֹּא לְקַפֵּל כְּלָל, וַדַּאי עָדִיף [מַ]חֲצִית הַשֶּׁקֶל (סק"י). מַצִּיעִין (כב) אֶת הַמִּטּוֹת (כג) מִלֵּילֵי שַׁבָּת לְשַׁבָּת, וּלְכָתְחִלָּה טוֹב יוֹתֵר שֶׁיְּצִיעַ מֵעֶרֶב שַׁבָּת, [ד]אֲבָל אֵין מַצִּיעִין מִשַּׁבָּת לְמוֹצָאֵי שַׁבָּת. וּמִכָּל מָקוֹם אִם הַמִּטָּה עוֹמֶדֶת בְּבֵיתוֹ, וְהוּא דָּבָר מְגֻנֶּה וּבְזָיוֹן לַשַּׁבָּת שֶׁיַּעֲמֹד כָּךְ, מֻתָּר לְהַצִּיעַ, דְּמִקְרֵי צָרְךְ שַׁבָּת [מִגֵּן אַבְרָהָם (סק"ו) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים]: **ד** (כ) **לְצָרְךְ הַשַּׁבָּת.** אֲבָל שְׁלֹא לְצָרְךְ שַׁבָּת לֹא. (כא) וְהוּא הַדִּין דְּאֵין כּוֹבְשִׁין בּוֹ בְּגָדִים, שֶׁהוּא צָרְךְ חֹל: (כא) **בְּחֻזְקָה.** וְאִם הָיָה מֻתָּר הַמְכֻבָּשׁ קְצָת מֵעֶרֶב שַׁבָּת, (כה) יֵשׁ אוֹמְרִים דְּאָסוּר לְהַתִּיר כֻּלּוֹ וְלִשְׁמֹט כֻּלּוֹ מִשּׁוּם, (כו) [ז]וְיֵשׁ מְקִילִין. אֲבָל אִם הָיָה מֻתָּר כֻּלּוֹ, לְכֻלֵּי עָלְמָא מֻתָּר לִשְׁמֹט כֻּלּוֹ מִשּׁוּם [חֲדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר]: **ה** (כב) **מֻתָּר וְכוּ'.** אֲבָל (כג) אָסוּר לְנַגֵּב עַל יְדֵי כְּלִי כְּמִנְהָג. וְכֵן אָסוּר לַעֲשׂוֹת (כה) קְמָטִים בִּדְבָרִים הַמְכֻבָּסִים עַל יְדֵי כֵּלִים הָעֲשׂוּיִים לָכָךְ: (כג) **אֲבָל סוֹדָר אָסוּר.** (כד) בֵּין לְשַׁפְשֵׁף מִבַּפְנִים בֵּין לְשַׁפְשֵׁף מִבַּחוּץ: (כד) **מִפְּנֵי וְכוּ'.** כִּי הוּא מְקַפִּיד עַל לִבּוּנוֹ וְזֹהַרוֹ שֶׁל סוֹדָר יוֹתֵר מִכַּתֹּנֶת, דְּשָׁם אָמְרִינַן דְּאֵינוֹ מְכַוֵּן אֶלָּא לְרַכְּכוֹ [רַשְׁ"י (קמ"ד ד"ה התם)]. וְנִרְאֶה (ל) דְּאִם מִתְכַּוֵּן בְּחֻלּוּק לְצַחְצְחוֹ, אָסוּר כְּמוֹ בְּסוֹדָר: (כה) **וְכוֹבָעִים.** הֵינוּ שֶׁל פִּשְׁתָּן, וְהַטַּעַם שֶׁהֶחְמִירוּ בִּכְלֵי פִּשְׁתָּן, מִפְּנֵי שֶׁהֵם קָשִׁים אַחַר רְחִיצָתָן, וְרִכּוּכָן זֶהוּ לִבּוּנָן. (לא) [ח]וּמִכָּל מָקוֹם בְּחֻלּוּק מֻתָּר אֲפִלּוּ בְּשֶׁל פִּשְׁתָּן, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְלַבּוּשׁ תַּחְתּוֹן וְאֵינוֹ נִרְאֶה מִבַּחוּץ מִפְּאָמָא הוּא מִתְכַּוֵּן לְרַכְּכוֹ: **ו** (כו) **אוֹ עַל מְנָעָלָיו.** וְלֹא דָּמֵי לְמָה דְּאִיתָא בְּסָעִיף ח' אֵין מְגָרְדִין מִנְעָל בֵּין חֹדֶשׁ בֵּין יָשָׁן, וְהֵינוּ אֲפִלּוּ יֵשׁ טִיט עַל גַּבָּיו וְכַוָּנָתוֹ לְהָסִיר הַטִּיט, וּכְמוֹ שֶׁכְּתָבְנוּ שָׁם (ס"ק לז), דְּשָׁם לֹא אִסְרִינַן אֶלָּא בְּגַב סַכִּין, שֶׁעַל יְדֵי הַגְּרִירָה מְמַחֵק הָעוֹר, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּקִנּוּחַ בְּכֹתֶל אוֹ בְּקוֹרָה אֵין הַכְרַחַ שֶׁיִּהְיֶה מוֹחֵק עַל יְדֵי זֶה [בַּיִת יוֹסֵף (ד"ה טיט שעל רגלו)]. וְכָתַב הַטַּ"ז (סק"ג), וּלְפִי זֶה הָא דְּיֵשׁ בְּחֻצַּר שֶׁלְּפָנֵי פְּתָחֵי כָּתֵי כְּנֵסִיּוֹת עַל הַקַּרְקַע בַּרְזֶל אֶחָד, וְהוּא חַד לְמַעְלָה, וְשָׁם מְקַנְּחִין הַמְנָעָלִים קֹדֶם שֶׁיִּכָּנְסוּ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, דְּזֶה דּוֹמֶה לְגַב הַסַּכִּין, וְאָסוּר לְכֻלֵּי עָלְמָא וְכוּ' עַיֵּן שָׁם. [ט]וְהַמֹּגֵן אַבְרָהָם (סק"ח יז) מַחְמִיר אֲפִלּוּ הָיָה הַבַּרְזֶל עָב וְרָחָב בְּרֹאשׁוֹ וְלֹא הָיָה לוֹ חֹד, דְּלֹא גָּרַע מִגַּב הַסַּכִּין, אֶלָּא יְקַנַּח בַּכֹּתֶל אוֹ

שַׁעַר הַצִּיּוּן

מִדְּקָאָמַר שָׁם (קיג) בְּגִמָּרָא שֶׁל בֵּית רַבָּן גַּמְלִיאֵל לֹא הָיוּ מְקַפְּלִין וְכוּ', וְאִם אֵיתָא דְּכָעֵין חֹל הוּא בְּכָלָל יֵשׁ לוֹ לְהַחֲלִיק, כֵּלֵי עָלְמָא נָמֵי יֵשׁ לָהֶם בִּגְדֵי חֹל גַּם כֵּן: (יח) אַחֲרוֹנִים: (יט) לְבוּשׁ (סק"ג): (כ) כֵּן כָּתְבוּ הָאֵלְיָה רַבָּה (סק"ט) וְשַׁלְחָן שְׁלֹמֹה (סק"ה) וּתְפָאֶרֶת יִשְׂרָאֵל (בהקדמה כלכלת שבת, מכה בפטיש) וְעוֹד הָרַבֵּה אַחֲרוֹנִים וּבְאֻמָּת מוּכָח בְּמָרְדְּכַי (פכ"ב סי' שפ"ח), וְרָאִיתִי בְּחַיֵּי אָדָם (ח"ב כלל מד סכ"ד) שֶׁהֶחְמִירוּ בָּזֶה, וְלֹא יָדַעְתִּי טַעְמוֹ, וְאוּלַי טַעְמוֹ דְּכָזֶה חֲשׁשׁ לַדָּעָה הָרִאשׁוֹנָה: (כא) **הַיְינוּ עַד שֶׁיִּשְׁלְמוּ כָּל הַחֲמִשָּׁה פְּרָטִים:** (כב) **הֵינוּ בְּדֵי לִישַׁן עֲלֵיהֶם** [וְהַר"מ (פכ"ב ה"ז)], **אוֹ בְּדֵי לְהַסֵּב עֲלֵיהֶם לְמָחָר. וְאִיתָא בְּתוֹסֶפְתָּא** (פי"ב ה"י) **מְצִיעִין עֲשָׂר מִטּוֹת, שֶׁאִם יִרְצֶה מֵסֵב בְּאַחַת מֵהֶן:** (כג) **כָּתַב בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר שֶׁמֻּתָּר**

לְיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וכן כתב בפשיטות בשו"ע הרב (סי"ח). **ב]** ובשו"ע הרב (סי' תקנ ס"ג) פסק כדעת המגן אברהם בסימן תקכ"ח שאין עיידוב תבשילין מתיר אלא תיקון צרכי סעודת שבת אבל לא שאר הכנות מיו"ט לשבת. **ג]** ובשו"ע הרב (סי') כתב: אין מציעין המטה משבת למוצאי שבת, אע"פ שיש שהות ביום שיוכל לישן עליה בשבת עצמו, מכל מקום כיון שאין דעתו לישן עליה עד למוצאי שבת הרי הוא מכין משבת לחול ואסור מדברי סופרים. **ד]** ובשו"ע הרב (סי"א) אסר גם במותר מערב שבת גזירה שמא יבוא להתירו בשבת [ולא כתב לחלק בין מותר קצת למותר כולו]. **ה]** ובשו"ע הרב (סי"ב) הביא בדעת האוסרים לאסור אף בחלוק, וכתב שנכון לחוש לדבריהם כיון שהוא דבר שאין בו צורך כ"כ, ומנהג העולם להקל לשפשפם בידים. **ו]** ובשו"ע הרב (סט"ז) התיר בעב ורחב בראשו.

עון והדר - Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah